

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za tiskanje po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Rokokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. — Upravnishtvu naj se olagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 16. maja 1889.

Kakor sem poročal že včeraj, ohranil se je rabin Bloch državnemu zboru. Poslanec Struszkiewicz rekel je v govoru svojem: Naše stališče v tej zadevi je to: Dr. Byka (nasprotni kandidat Blochu, ki je bil propal) izvolil je kandidatom deželni volilni odbor, dr. Blocha pa stranka ortodoksna židovska. Nam je vse jedno, ali se je izvolil Byk, ali Bloch (lepo to, kaj? Poroč.), ker vsekako bi ustopil v klub političnih prijateljev mojih. Tako povedal je v tej zadevi vodilno načelo Poljakov v imenu poljskega kluba. Ali potem poslanec Kaiser ni imel prav, rekoč, da je Galicija, zlasti pa nekateri kraji, kakor uprav okraj Kolomejski, popolnoma požidena in da je tam zrak tako nezdrav, da so celo uradniki že okuženi? No gospod Bloch, rabin državnega zbora, obljubil je Poljakom, kolegom svojim, da jim bode v vsem pritrjeval, zvesto služil klubu poljskemu, zvesto desnici, oziroma večini državnega zbora. Pridobi se torej desnici 1 glas. Prepričani so pak Poljaki, da v okrajih Kolomejskem itak drug ne zmaga, kakor žid; če bi se bila torej vrgla volitev Blochova izvolila bi gospoda Kolomejska in dotičnih mest le zopet žida. Bloch obljubil moči svoje desnici in to je vzrok, da je glasovala večina državnega zbora za odobrenje volitve njegove.

Danes dopoldne je zadnja seja. Na dnevnem redu je 11 točk, mej temi: tretje čitanje postave ob urejenji fidejkomisa kneževske rodbine Dietrichsteinske; volitev stolnega odseka 15 udov v posvetovanje kazenskega zakona; volitev delegacije; poročilo odseka legitimacijskega o volitvah nekaterih poslancev in več poročil o peticijah. Odgovorilo se je tudi nekaterim interpelacijam in to jako zanimivim.

Minister grof Taaffe odgovoril je interpelaciji poslanca Carnerija in drugov glede telegrafičnega pozdrava katoliškega shoda papežu.

Minister pravi: Temu vprašanju odgovarjam, da vlada nema uzroka, da bi izjave katoliškega shoda ki so se raznesla in zvedela le po časnikih in v

katerem zborovanji so se le gostje sešli brez vladne interesencije, interpelovala in razlagala. (Poslanec knez Liechtenstein: tako je!)

Če so se udeleževalci tega zborovanja vsled svobode obče, vsacemu državljanu, prosto izrazili misel svojo, se s tem vlada ne more ožje pečati; enunciacije privatnega zborovanja pa ne mogó uplivati na obstoječo politiko države Avstro Ogerske, delujoče na zunaj le po premišljenih interesih svojih. Kar se tiče ožjega prijateljstva našega do Laške, označil jih je odgovorni minister za zunanje zadeve čisto dosledno. (Odobranje na desni).

Potem odgovori grof Taaffe interpelacijam poslancem Eichhorna in drugov, Chlumeckega in drugov glede strajka voznikov Dunajskega tramvaja.

Minister pravi, da je vlada takoj v začetku, še predno so vzburlili nemiri, brigala se za stvar. Po kratkem potu hotela je vlada uplivati na tramvajsko družbo in vse urediti mirno. Ker se pa družba nikakor ni hotela temu udati, temveč se je odločno izjavila, da ne ustreže zahtevam voznikov, katere je i vlada spoznala pravičnimi, poslal se ji je po namestništvu službeni red glede razmer voznikov in družbe, ki pa tudi uredi najvišji čas dnevne službe teh služabnikov. Tej vladni zahtevi pridjala se je grožnja, da se inace podjetje sekvestruje.

Poslancu Verganiju in drugom, zaradi nezmišelnega in preostrega ravnanja policije in vojaštva o priliki neredov, pravi minister, da vse to ni res in odvraca vsako krivdo od teh državnih služabnikov.

Kar se tiče vprašanja v interpelaciji Verganijevi, zaradi vednega hujskanja zlobnih židovskih listov proti antisemitom in kristijanom, oziroma vprašanja v interpelaciji Chlumeckega v zmislu nasprotnem pravi minister, da je vlada bila in bode pravična vsem in po vsem, varujoč zvesto postavo, ki velja vsem državljanom. To je prva in najvišja naloga vladi. Da se pomiri sploh razjarjenost, ali ostrost mej posameznimi oddelki prebivalstva, v to naj deluje ljudstvo samo, ker le ono samo more taktim in premišljenim ravnanjem napraviti mir in pokoj.

Trgovinski minister odgovori interpelaciji dr. Luegerjevi in drugov glede koncesijskega cenilnika tramvajske družbe in interpelaciji Schauptovi glede poletnega voznega reda po zapadnih državnih železnicah.

V permanentni odsek za kazensko postavo izvolili so se: Odvetnik dr. Dostal, svetnik više sodnije deželne Fr. Hajek, vseučilišni profesor (Praški) dr. Zucker, svetnik deželne sodnije Kossowitz, advokatski kand. Ebenhoch, subst. drž. pravdnštva dr. Ferjančič, dr. Josip Kopp, dr. Weeber odvetnik, svetnik dež. sod. grof Kuenberg, odvetnik dr. Wegscheider, dr. Bareuther, odvetnik Mahalski, grof Pininski, notar Vayhinger, dež. sod. svetnik Neuner.

Govor drž. poslanca dr. viteza Tonklja. v državnem zboru dne 8. maja 1889.

(Dalje.)

In dalje! Kaj je pa z angleščino, ki ni le velevažni kulturni, temveč tudi svetovni jezik. Tu je podlaga na jedni strani germanščina, na drugi romanščina in predstavitelja obeh smeri sta veliki pesnik Milton, ki se je bolj držal romanščine Shakespeare, ki se je bolj držal nemščine. Slovenščine nečem primerjati s svetovnim jezikom in če se je slovenščina toliko razvila, da se more z uspehom rabiti v šoli in uradu, da v njej lahko obravnavajo pri sodiščih in političnih oblastvih, je to kaj laskavo spričevalo za Slovence, kajti država jim ni nič pomagala, a je jim delala ovire, katere so morali sami premagati (Tako je! na desnici), dočim se je nemščina lahko razvijala, ker jo je država proglasila za državni jezik in uvela v šole in urade. Če se še danes borimo, da dobimo le nižje razrede srednjih šol s slovenščino, iz tega lahko sklepate, s kako težavo se moramo boriti Slovenci. Tudi v Italiji se je bilo osnovalo društvo „La Crusca“, da izloči tuje in neklasične besede iz italijanščine in na ta način je nastal velik slovar, v katerega so se vzele le klasične besede.

Zagotovim lahko vas, da pri nas, kateri ostavijo ljudsko šolo, popolnoma znajo pismeni jezik.

LISTEK

Deca.

Ruski spisal M. Bjelinski. Poslovenil V. Petričić ml.

(Konec.)

XVI.

Nastenka je sedela celo noč kraj mize in izgorela celo svečo. Ko se je začelo daniti, opazila je babica, kako škriplje pero v Nastenkini sobi. Bila je uverjena, da Nastenka prestavlja ali da izdeluje naloge, ter jo je zato po tihem posvarila in spravila v posteljo.

Okolo desete ure dopoldne pripelje se tarantas pred hišo. S solznimi očmi sede deklica kraj očeta.

„Ne jokaj!“ reče on osorno. „Ti veš, da jaz dolgo ne prosim. No, z Bogom!“

Nenadoma se spomni babica, da je za pot spekla pirog, ter pošlje Marino po njo.

V tem hipu približa se Fesja tarantasi in poda Nastenki nekaj v roko. Bila je to punčica, ki je imela glavo od česnove glavice; obleka ji je bila narejena iz neke rudeče cunje.

Nastenka pogleda punčico in ni mogla, da se ne zasmeje.

„Kaj je to?“ upraša Samohvalov.

„Punčica.“

„Punčica? Kakšna punčica. To da je punčica! Fej! Punčica! Proč vrzi! To je sramota! Glej, dete je našlo punčico, igračo! Vrzi proč, pravim ti!“

„To je Fesjina punčica“, reče Nastenka zardevši od sramote.

Punčica pade na zemljo. Fesja jo pobere in skrije v nedrje. Ona je mislila, da je punčica Bog ve kako dragocena.

Mej tem je Marina prinesla pirog. Babica pride k Nastenki, poda ji povezek in ji čvrsto stisne roko.

„No z Bogom!“

Bil je teman dan, začelo je deževati. Dež je udarjal ob kožo tarantasa. Ravno polje stopilo se je s sivim nebom, a v vodenih parah zamodril se je ves plavajoči gozd.

Na svojem sedalu gugal se je kočijaž sem ter tje, konji so sopli, a preplašene ptice dvigale so se v zrak.

Nastenka jokala je neprestano, ali tako, da oče tega videl ni.

Tudi njena babica ni bila vesela. Neprijetna ji je bila misel na samoto. V svoji sobi taval je

od jednega ogla do družega, tolažeč se s tem, da pride unukinja na praznike. Po obedu ni mogla zaspati, akoravno je bila navajena, da v tem času malo zaspi. Šla je v Nastenkinu sobo, ter je pregledavala knjige, katere je Nastenka pozabila ali nalašč ostavila. Videla je tukaj tudi romane pa je kimala z glavo.

Nazadnje vzdigne z zemlje sivkast papirček, ki je bil ves popisan. Črnilo je bilo sveže. Ni sumnje, da je to bilo ono, kar je Nastenka nočoj izdelovala. A babica se je zelo čudila, ko je videla da je to pesen, katero je zložila Nastenka pred svojim odhodom.

No, v pesni ni babica bila niti z besedo omenjena, pa tudi Marina ne in njeni sestri. A stih bili so uzvišeni in nekoliko nepravilni, ter posvečeni nekemu junaku, krasnih las, ki so mu segali do ramen in oči so se mu svetile kakor zvezde. Ta junak potolkel je tropo volkov. Njemu se Nastenka zahvaljuje, da je neso raztrgali ti grabežljivci.

Ta pesen pregnala je starki otožnost in žalost. Razen tega se je dan razvedril, ter je vroče solnce prijazno razsvetljevalo tisoč rosnih kapljic.

Poleg vsega tega bila ji je pesen uganjka. Po dolgem premišljanju sklerla je, da ima Nastenka živahno fantazijo.

Če gospod contra-govornik misli, da se jezik, katerega govori naše ljudstvo, ne ujema s pisмено slovensčino, tedaj bi mu svetoval, da naj poskusi govoriti s starimi kmeti z Gorenjeavstrijskega, Koroskega ali Štajerskega, ki še neso hodili v šolo. Če bode z njimi govoril le visokonemščino svojo, zagotavljam mu, da ga ne bodo razumeli. (Prav res je! na desnici.) Pri nas razlika ni tako velika. Vsak kmet, če tudi ni hodil v šolo, razume, če mu čitaš časopise od danes ali pa knjige, to priča najbolj „Družba sv. Mohorja“, ki vsako leto tiska nad 50.000 knjig in jih razdeli mej vse sloje prebivalstva slovenskega.

Kočevci imajo tudi jezik, katerega nikdo ne razume. Tudi oni so vzeli mnogo slovenskih besed, tako imajo „Katschan“ od „kača“, za neke vrste kolač „Poholitzen“ od „Povalnica“, „Kotschen“ od „koča“ in psu pravijo „Kuschets“ od „kuže“. In mi vendar ne trdimo, da Kočevci neso Nemci. Res ni vredno v tako resnej debati, kakor je justična, ukvarjati se s takimi malostmi (Živahno pritrjevanje na desnici) in slovenskemu prebivalstvu kaj očitati le zaradi tega, da se mu dá nov udarec. Plemenito ni za bogatina, če uboščeku očita uboštvo. Mi spoštujemo, in zavidamo Nemce in jim častitamo. (Poslanec dr. Menger: Sovražite jih! — Ugovor na desnici. — Poslanec Klun: Kaj še!) pa mi zahtevamo, da se z nami prijazno ravna.

Gospod govornik je tudi naglašal, da se iz njegovih malosrečnih izrazov vidi, da je nemščina obrazovalno uplivala na slovensčino. Jaz sem pa prišel do nasprotnega rezultata. Tu je le dokaz, da so Nemci ponemčevali mej slovenskim narodom.

Če je nadalje trdil, da se s tem, da se nastavljajo v krajih slovenskih uradniki zmožni slovensčine, seje nezaupnost mej prebivalstvo, hočem ga o nasprotnem poučiti.

Jaz trdim, in to mi bode priznal vsak veščak, da narod le tedaj ne more imeti zaupanja v sodca svojega, če sodec stranke ne razumi. (Tako je! na desni.) Potem je tudi opravičeno nezaupanje, da utegne sodnik napak razsoditi. Nezaupa mu prebivalstvo ne zaradi tega, da bi iz strankarstva pravično ne sodil, temveč zaradi tega, ker resnice poizvedeti ne more. (Pritrjevanje na desnici.) Če se pa dadó prebivalstvu sodci, ki morejo občevati z njim, torej tudi poizvedeti resnico, mora nehati vsako nezaupanje, potem se bode zaupanje v pravosodje in razsodbe že povzdignilo. Živahno odobravanje.) Tako je in ne narobe.

Gospod poslanec dr. Foregger je očital slovenskim poslancem, da ne čislajo dosti resnice in za dokaz je navajal pismo, katerega je podpisalo nekaj članov krajnega sveta v Krejančah in v katerem se pravi, da je bil poslanec Klun, kakor se kaže, zapeljan po lažnjivih poročilih. Poslanec Klun je dotično poročilo, kakor je je v govoru svojem izrecno omenil, vzel iz pisma nekega člana krajnega šolskega sveta, Blaža Pirovca, ki je bil pri dotični obravnavi ter je vse, kakor je bilo, priobčil v številki 20. „Mira“ z dne 25. oktobra 1888 s popolnim podpisom.

Če to ni res, bi se gospodje, ki so podpisali včeraj podpisano pismo, morali obrniti proti tovarišu svojemu Pirovci, ne pa proti poslancu Klunu. Ker tega neso storili, je pač dokaz, da je Pirovec resnico poročal, da poročevalec poslanca Kluna ni lažnik. Sicer je pa Blaž Pirovec vsaj toliko zanesljiva priča, kakor načelnik Smrekar, ki ne zna niti pisati (Poslanec Klun: Čujte!) in kateremu je torej toliko pisatelj včeraj navedenega pisma X zapisal namesto U. Theirovski je tukaj judex propria causa in ne pride v poštev, Frana Kusternigga in Luke Tascheka pa še pri dotičnej seji bilo ni, torej ne moreta ničesar pričati.

Glede družega slučaja moral je gospod poslanec dr. Foregger sam priznati, da je sodišče prve stopinje tožnika zavrnilo in tako indirektno dokazalo, da toženca ne zadeva nobena krivda, ker je dokazal, da je res, kar je Klun tukaj pripovedoval.

Sodite sami, če je bilo očitjanje poslancem slovenskim, da ne čislajo resnice, opravičeno, če ne zadeva bolj drznega napadalca. (Dalje pr.h.)

Kako so zavezniki vzeli Sebastopolj s pomočjo Nemcev.

Nedavno je izdal A. Bellon v Parizu „Zgodovino brzojava z najstarejših časov do naših dni“, v kateri se pripoveduje, kako je bil vzet Sebastopolj.

V to knjigo je pripovedovana dogodba prišla iz „Journala de Goncourt“, kateri jo je posnel po besedah Seiferta, ki je bil za krimske vojne ravnatelj dvorne kontrole v Potsdamu. Tu navedemo vso to dogodbo.

„Ali veste, kako je bil vzet Sebastopolj? — obrnila se je nekda k nam visoka osoba. „Kaj ne, vi mislite, da je to zasluga Pélissiera! Ah, kako resnična zgodovina večkrat ni zgodovina! Pélissier nema tu nobenih zaslug. Sebastopolj je vzel minister vnanjih zadev.“

Bellon pojašnjuje te besede tako-le: V Peterburgu bil je za krimske vojne pruski vojni agent Münster, ki je bil jako priljubljen v višjem društvu in pogosto so ga povabili k carici k shodom, na katere so prihajali le najbližji tovariši vladarice. Tu so seveda brez vsake nezaupnosti govorili, kako je z brambo Sebastopolja. Vse kar je slišal, je Münster točno sporočal po brzojavu kralju Viljemu v Postdam. Poslednji ceneč prijateljstvo s carjem Nikolajem Pavlovičem, ni nikomur nič povedal o teh brzojavkah, še svojemu tajniku Manteufflu ne, le intimnemu prijatelju Gerlachu jih je pošiljal s posebnimi sli. Manteuffel zvedel je za to dopisovanje in dobil je priliko dobiti je v pest in napraviti kopije.

V teh dokumentih bilo je natančno povedano, koliko je sile v Sebastopolji, in kako bodo mesto branili. Mej drugim bilo je rečeno: „Ko bi ta dan bil naskok (dan je bil povedan), bi Sebastopolj bil vzet“; dalje — „Še jedno mesto je za naskok (bilo je povedano katero) in tedaj je vse zgubljeno, toda dokler ne zvedó Francozi, se ri nič bati.“

Francozi pridobili so to dopisovanje. Napoleon je na osnovi tacihi vestij poslal takoj Pélissieru ukaz, da naj zbere vse sile za naskok na omenjeno točko. Napoleon pa Pélissieru ni povedal nič uzrokov zakaj. Pélissier je ubogal, toda prvi poskus je bil tako neuspešen, da je odrekel se od neumljivega ukaza Napoleonovega in ni nič več skušal ga izvršiti. Toda Napoleon pošiljal je brzojavko za brzojavko, sileč ga, da uboga brezpogojno, pripravljel se je že sam, da sam prevzame poveljstvo vojske, hotel je osobno na bojišče, a poprej je še poslal generala Vaillanta, kateremu je naročil, da Pélissieru pojasni dobro vse razmere. Še le sedaj se je Malahova grič s teh krajev, kakor jih je navel Münster v svojih poročilih, vzel.

Vsa tajnost vzetja Sebastopolja veljala je Francoze 60.000 frankov, (boljše povedano 25.000 plačalo se je za uporabo ključev od portfelja), kakor je kar pristavlja Bellon, jako malo pri taki stvari.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 17. maja.

Poljaki bodo vendar glasovali za preorganizacijo **ljudske šole**, če se vladne predloge tako prenarede, da bodo zanje glasovali drugi klubi desnice in če skleneni zakoni ne bodo veljavni za Galicijo. Tako vsaj se piše od dobro poučene strani „Przeglądu“ z Dunaja. — V več krajih so poslednje dni slavili dvajsetletnico sedanjega šolskega zakona. Znamenito je, da je duhovščina v mnogih krajih tem povodom odrekla slovesno božjo službo, katero so udeleževalci želeli. Te slavnosti so pokazale, da je mnogo avstrijskega prebivalstva zadovoljno s sedanjo šolo, da zahtevanje po verskej šoli pač ni tako obče, kakor nekateri trdijo.

Vnanje države.

Kakor sodijo **ruski** listi, bode vodja notranjega ministerstva nadaljeval politiko grofa Tolstega. Zaradi tega ni pričakovati nobenih premen v Rusiji. Listi naglašajo, da se je že, ko je bil Tolstoj živ, mislilo, da bi bil Durnovo najboljši naslednik njegov. Seveda bode nas še le njegovo delovanje poučilo, ali imajo prav. S tako odločnostjo se bode javalne odlikoval, kakor se je Tolstoj.

Veščaki so se izrekli, da je bil revolver, s katerim je Peirin streljal na predsednika republike **francoske** samo s smodnikom nabasan. Zaradi tega ne pride Peirin pred porotnike ampak pred navadno sodišče.

V **nemškej** prestolnici delajo se velike priprave za vsprejem **italijanskega** kralja. Prirediti mu hoče tudi mesto kaj slovesen vsprejem. Razni umetniki in arhitekti so že imeli o tem več posvetovanj. Vse kaže, da bode vsprejem nenavaden.

Strajk delavcev v **Nemčiji** se še vedno širi. Sprva bil je samo v Vestfaliji, sedaj se je pa tudi drugod razširil. Če bodo delavci mogli še nekaj časa vzdržati, se bodo morali podjetniči udati. Premoga že jako primanjkuje. Cena se mu je že podvojila. Kruppove tovarne ga dobivajo iz Anglije in Šlezije za jako visoko ceno. Nekaterim železnicam že manjka premoga. Mnoge tovarne so zaradi po-

manjkanja premoga že morale ustaviti delo. Vodstvo Pariške razstave tudi dobiva premog iz Nemčije, seveda po pogodbi in ga veliko potrebuje za razne stroje. Boje se pa že, da ga v kratkem ne bodo več dobili in Francozi bodo v tem slučaju zahtevali odškodnino od posestnikov premogovnikov, s katerimi so se za premog pogodili.

Dnevi sedanjemu **belgijskemu** ministerstvu so neki že šteti. Posebno je pravda proti socializmom v Monsu, ki je pokazala, da se je vlada posluževala anarhistov v svoje namene, jako omajalo zaupanje sedanje vlade pri kralju in narodu. Ne ve se pa še, ali pride sedaj liberalno ali novo konservativno ministerstvo. Sicer pa to nema dosti pomena, ker belgijski liberalci v resnici neso nič boljši nego konservativci. Posebno sta obe stranki nasprotni temu, da bi e razširila volilna pravica, da bi potem tudi nižji stanovi bili zastopani v obeh zbornicah.

V **danskih** vojnih krogih se razpravlja vprašanje bi li ne bilo umestno, da se dobro utrdi Kodanj. Vojni minister je odločno za utrdbo. Drugi vojskovodje so pa drugačni misli. Tako se je izjavil glavni poveljnik danske vojske, general Kaufmann ob neki priliki, da naj bi se denar, ki se misli porabiti za utrdjenje Kodanja, rajši porabil za zboljšanje mornarice. Jdnacih misli sta tudi načelnik ženijskega oddelka, general Ernst, velik del častnikov in skoro vsa mornarica.

Domače stvari.

— (V delegacije) izvoljen je za Kranjsko g. grof Hohenwart, njegovim namestnikom gospod poslanec Šuklje.

— (Slovensko društvo štajersko) zboruje v nedeljo dne 19. t. m. popoldne ob 3. uri v Žavci, v g. Hausenbiberja prostorih, ter bosta poslanca g. dr. Sernec in g. M. Vošnjak poročala o delovanji v deželnem in državnem zboru.

— (Iz Prage) se nam piše: Kakor je vsak razsoden človek pričakoval, tako se začne sedaj v nas obračati. Deželnozbornske volitve preobrazile bodo položaj in to Mladočehom na korist. Staročeska poslanca Hevera in dr. Jeřabek sta se že umaknila iz svojih dosedanjih volilnih okrajev ter izjavila, da ne kandidujeta več, za dr. Trojana je pa zelo dvomljivo, bode li zopet voljen. Poleg teh pa bode tudi družih prememb, ki bodo Mladočehom na korist. Kot drugo zanimivost Vam javljam, kakor ste pa tudi že sami čitali, da se „Hlas Naroda“, glasilo Staročehov, loči iz tiskarskega konzorcija „Politike“ in bode v bodoče izhajal kot „glasilo narodne stranke.“

— (Izlet „Sokola“) obeta biti jako sijajen. Oglasilo se je mnogo društvenikov, koji bodo v društveni opravi pod zastavo korakali. Tudi mej gospodičinami in gospemi je zanimanje veliko. — Popoludanska prosta zabava in telovadba bode na Šujici in ne na Dobrovi, kakor se je po pomoti v vabilih poročalo.

— (XXIV. redni veliki zbor „Matice Slovenske“) bode v sredo dne 5. junija 1889. ob 4. uri popoldne v mestni dvorani. Vrsta razprav: 1. Predsednikov oговор. 2. Račun o društvenem novčnem gospodarstvu v dobi od 1. januarja do 31. decembra 1888. leta. (Računski zaključki so gg. društvenikom v društveni pisarni na ogled in jim bodo pri velikem zboru tiskani na razpolaganje.) 3. Volitev treh računskih presojevalcev (§. 9. a. dr. pravil). 4. Proračun za leto 1890. 5. Letno poročilo o odborovem delovanji v dobi od 1. aprila 1888. do 31. maja 1889. leta. 6. Dopolnilna volitev društvenih odbornikov. Vsled smrti, odpovedi in po §. 12. dr. pravil imajo letos izstopiti iz odbora: Gg. † Cigale Matej, Grasselli Peter, Praprotnik Andrej, † Raič Anton, Stegnar Feliks, Svetec Luka, Šuman Josip, Vavrč Ivan, Vodušek Matej in Zupančič Anton. V odboru pa še ostanejo: Gg. Bartel Anton, dr. Dolenec Hinko, Flis Ivan, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, Hubad Franc, dr. Jarc Anton, Kermavner Valentin, Kersnik Janko, Kržič Anton, dr. Lampe Franc, Levec Franc, Majciger Ivan, Main Josip, Pieteršnik Maks, dr. Polkvar Josip, dr. Požar Lovro, Robič Luka, Senekovič Andrej, dr. Sket Jakob, Šubic Ivan, Šuklje Franc, dr. Šust Ivan, dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vilbar Ivan, Wiesthaler Franc, Zupančič Vilibald, dr. Zupanec Jernej in Žolgar Mihael. Vsaj 16 odbornikov mora po §. 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (3. točka) se uštevajo tudi volilni listki tacihi društvenikov, ej sicer neso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke

poslali odboru z lastnoročnim podpisom tako, da ni suma zaradi kake prevare. 7. Posamezni predlogi in nasveti. (Kdor želi v zmislu §. 4. lit. a. dr. pravil staviti kak nasvet, mora ga po §. 2. lit. a. opr. r. predložiti odboru in storiti to vsaj do 31. dne maja 1889. leta, ako hoče, da pride v velikem zboru v razgovor.) — V Ljubljani, dne 8. maja 1889. l. Predsednik: Josip Marn. Blagajnik: Luka Robič.

— („Sokolovega“ izleta na Dobrovo in Šujico,) kateri bo prihodnje nedeljo, namestnik rava udeležiti se jako veliko „Sokolov“ in tudi drugega ljudstva. V Šujici se že sedaj delajo priprave za vsprejem „Sokolov“. Naj še opomnimo, da je bil „Sokolov“ prvi izlet pred 25 leti tudi na Dobrovo, takrat bil mu je starosta dr. E. H. Costa.

— („Slovenskega Pravnika“) izšla je 5. številka. Vsebina: Matej Cigale. Dr. Majaron. — „Legitimatío ad causam“ pa „legitimatío ad processum“. — Iz sodno-zdravniške prakse. Dr. Fr. Zupanc. — Iz pravosodne prakse. — Iz zemlje-knjižne prakse. — Načrt novega kazenskega zakona. — Književna poročila. — Drobne vesti.

— (Dr. Schneditz,) okrajni zdravnik v Celji, poklican je k namestništvu v Gradec.

— (Iz Lavantinske škofije:) Gospod Fran Döwnik, prof. bogoslovja v Mariboru, imenovan je podravnateljem v knezoškofijskem duhovništvu v Mariboru. Gosp. Gregor Presečnik, kaplan v Poljšanah, imenovan je upraviteljem tamošnje župnije.

— (V Mariboru) zasledili so pri mestni hranilnici, kakor smo že zadnjič omenili, znatno poneverjenje. Hoteli so stvar potlačiti z znanim plaščem krščanske ljubezni, a ni šlo. Tajnik A. Ypenn je ob službo in mesto tajnikovo je zopet razpisano, pa mirna Bosna! Kaj bi se bilo pisalo, da se je kaj le približno jednacega dogodilo pri kakem narodnem zavodu!

— (Vabilo gospodom družabnikom c. kr. kmetijske družbe kranjske na občni zbor,) ki bode v četrtek dne 23. maja 1889. l. ob 1/2 9. uri dopoludne v dvorani mestne hiše v Ljubljani. Vspored: 1. Prvomestnik prične zborovanje. 2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v letu 1888. 3. Predložitev družbenega računa za leto 1888. in proračuna za leto 1890. (Račun in proračun dopošljeta se gg. družabnikom še ob pravem času, razpoložena sta pa v nadroben pregled v pisarni kmetijske družbe.) 4. Volitev družbenega predsednika. 5. Imenovanje tajnika na podlagi §. 12. novih družbenih pravil. 6. Volitev treh odbornikov v glavni odbor namesto po družbenih pravilih izstopivših gg. odbornikov H. barona Lazarinija, cesarskega svetnika J. Murnika in vodje Frana Povšeta. 7. Poročila in predlogi odbora, mej temi tudi predlog, kako ravnati z drevjem, ki je vzgojeno v družbeni drevesnici. 8. Poročila in predlogi podružnic. 9. Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov. — Opomba: Glavni odbor vabi vse gospode, ki se bodo udeležili občnega zbora, naj si blagovolijo na dan zborovanja popoldne ob 4. uri skupno ogledati nasade na družbenem poskusnem vrtu. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, v Ljubljani dne 1. maja 1889. Jos. Fr. Seunig, podpredsednik. Gustav Pirc, tajnik.

— (C. kr. kmetijska družba kranjska) izdala je za preteklo leto svoje upravniško poročilo, iz katerega posnamemo, da je družba imela 8123 gld. dohodkov in z ušteto gotovino (405 gld. 24 kr.) onoliko izdatkov. Družbinega premoženja inventarjalna vrednost iznaša 35.060 gld. 01 kr. in se lansko leto za 1654 gld. 81 kr. pomnožilo.

— („Kmetovalca“) izšla je 9. številka. Vsebina Perutništvo. — Naš občni zbor dne 23. t. m. — Za osušenja Ljubljanskega barja. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

— (Akademično društvo „Triglav“ v Gradcu.) V odbor drugega tečaja so voljeni sledeči gospodje: Kotnik Josip, stud. iur., predsednik; Rakež Josip, stud. med., podpredsednik; Korun Valentin, stud. phil., tajnik; Žitek Jaroslav, stud. med., blagajnik; Jenko Ivan, stud. med., knjižničar; Žmavc Josip, stud. iur., gospodar; Krančič Fran, stud. iur., namestnik.

— (V Podmelci) se je za Baško dolino ustanovilo slovensko politično društvo „Zavednost“. Pravila je namestništvo v Trstu potrdilo z odlokom z dne 28. aprila t. l.

— (Kokurz) napovedal je Anton Högenwarth, trgovec v Slovenski Bistrici.

— (Ponesrečena tatvina.) Pretekli terek poskušali so tatovi ob treh straneh prilastiti si tuje blaga, a na vseh treh krajih bili so tako nerodni, da so odšli s praznimi rokami in dolgim nosom. Na južnem kolodvoru spravili so se nad nek vagon in začeli iznašati vreče, v katerih pa ni bilo družega, ko kosti za „smrdljivo tovarno“ (leimfabrik.) — V vojaškem založišči in skladišči so bili že nabrali nekaj pišk, masti itd., ter ves plen baš hoteli oddati na cesti čakajočemu tovarišu, kar se približa mestni stražnik in tatovi popihali so v Podturnski gozd. — Pri „Bavarskem dvoru“ spravili so se v veži nad skrinjo, v katero se navadno devlje umazano perilo. Ne računajoč za razmerami Ljubljanskimi, odnesli so skrinjo na dvorišče in jo siloma odpri, a v njej neso našli družega, nego tri otroške predpasnike, ker se je dan poprej vse umazano perilo bilo perici oddalo. Bila je torej jako slaba kupčija za nezane grabeže.

— (Tatvina.) V Mariboru je v sredo neznan tat skozi peč udrl v stolnega vikarja hišo in odnesel nekaj nad 60 gld., pa tudi — pete.

— (Samomor.) V ponedeljek ustrelila sta se v vojašnici v Celji narednik Josip Stadler in prostak Ivan Polič, prvi od 16., drugi od 14. kompanije 87. pešpolka.

— (Pevsko društvo „Lira“ v Kamniku) napravi dne 19. maja t. l. izlet v Kranj ter priredi na vrtu g. P. Majerja v čitalnici koncert v korist slovenskih visokošolcev. Vspored koncerta, pri katerem sodeluje iz posebne prijaznosti g. Fran Bučar iz Ljubljane. 1. A. F. Vogl: „Cigani“, moški zbor s tenor-samospevom, poje g. Fran Bučar. 2. H. Volarič: „Slovan na dan“, mešan zbor s sopran- in alt-samospevom, pojeta gospici Josipina Ozbič in Marija Čebulj. 3. Dr. B. Ipavec: „Prošnja“, osmospev s tenor-samospevom, poje g. Fran Bučar. 4. H. Sattner: „Na planine“, mešan zbor s bariton-samospevom, poje g. Tone Pintar. 5. Dr. G. Ipavec: „Slovo lastovki“, čvetospev, pojó gg. Bučar, Stele, Ozbič, Pintar. 6. Fr. Grbič: „Pesen gondolerjeva“, ženski zbor. 7. A. Nedvč: „Popotnik“, moški zbor s čvetospevom in tenor-samospevom, samospev poje g. Fran Bučar. 8. A. Nedvč: „Nazaj v planinski raj“, mešan zbor. — Odhod iz Kamnika točno ob 1. uri. Začetek koncerta ob polu petih. Ustopnina h koncertu 50 kr. Pri neugodnem vremenu preloži se izlet na prihodnjo nedeljo. K obilnej udeležbi vabi najuljudneje odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Inomost 16. maja. Kakor se čuje, sklenili so Italijani in klerikalci za bodoče deželno-zborske volitve v kuriji veleposestnikov kompromis. Liberalna stranka izgubi vsled tega deset mandatov, v katere bi se klerikalci in italijanska narodna stranka jednako delila.

Milan 16. maja. „Secolo“ javlja da je povodom neke patrijotične slavnosti v Napolji bila demonstracija proti avstrijskemu konzulu.

Draždane 16. maja. Preteklo noč tresčilo je v trdnjavo Königstein, in sicer v zalogo smodnika, ki se je razletela v zrak, ž njo pa tisoč granat. Jedna straža ranjena.

Essen 16. maja. Položaj v premogovih okrajih je boljši, akoravno bistvene spremembe še ni. Pri mnogih jamah narašča število delavcev, prihajajočih delat. V Werdenskem in Mühlheimskem okraji se popolnoma dela, akoravno se je bilo na včerajšnjem rudarskem shodu sklenilo, da se strijk nadaljuje. Okolu Dortmundunda se v nekaterih jamah popolnoma dela, v drugih pa le deloma. Govor cesarjev na delavsko odposlanstvo imel je, kakor videti, globok utis. Rudniška upraviteljstva so nekda sklenila, počakati, kako se bode stvar razvila.

Tifis 16. maja. Perzijski šah včeraj popoldne semkaj došel in bil slovesno vsprejet. Šah stanuje v carski palači.

Paris 16. maja. Eifflov stolp se je danes otvoril. Navzlic slabemu vremenu bilo je v jedni uri 500 ustopnic oddanih.

Hohenschwangau 17. maja. Mati kraljica zjutraj ob 1/4 9. uro umrla.

Berolin 17. maja. „Freisinnige Zeitung“ javlja, da so se pogajanja zaradi vestfalskega strijka pretrgala, ker je rudniški ravnatelj Krabler vsako pogajanje že naprej odklonil. Drugi člani odposlanstva rudniških posestnikov so izjavili, da se brez Krablerja ne morejo pogajati.

Razne vesti.

* (Naraščanje Sofije.) Leta 1879. je Sofija imela le kacic 16.000 prebivalcev, po lanskem popisovanji pa že 35.000, torej se je prebivalstvo v tem kratkem času več nego podvojilo. Mesto je jelo naraščati, ker je izbrano za stolico bolgarske kneževine. Še bolj se bode pa sedaj širilo, ko je zvezano z železnico s Carigradom in Zapadno Evropo. Samo letos zidajo kacic 500 hiš. Stare hiše podirajo, gradé nove, delajo nove ulice in mostove. Stavbeni prostori v Sofiji sedaj neso nič cenejši nego v zapadnih velicah mestih. Stanovanja so pa tudi primerno draga. V kratkem dobi mesto tudi električno razsvetljavo. Ko bode še dodelana železnica iz Sofije v Varno, se bode v bolgarske stolici še bolj oživela trgovina, ki bode pospeševala daljši razvoj mesta. Nadejati se je, da bode Sofija v kratkem imela podobo lepega evropskega mesta.

* (Pomiloščenje.) Hlapec Lenart Piazza, kateri je bil zaradi umora dekle Ane Scarpinove v Terzu pred porotnim sodiščem v Gorici obsojen v smrt na vešalih, je pomiloščen. Najvišje sodišče prisodilo pak je pomiloščencu 20 letno ječo.

* (Pariška svetovna razstava) broji 43.000 razstavljavcev, in sicer 28.000 francoskih in 15.000 tujih (inozemskih). Razstavo obiskalo je dne 13. t. m. 54.000 ljudi, od 6. t. m. pa do uštetega 13. t. m. vkupe 564.322 osob.

* (K Pariški svetovni razstavi na kolesu.) Kakor poročajo ruski listi, popelje se v kratkem na Ruskem bivajoči kolesar Hartmannsgruber na kolesu k Pariški svetovni razstavi. Podjetni kolesar upa v 16 dneh dospeti iz Varšave v Pariz.

* (Velik požar.) V Pamu v Zemlinskem komitatu uničil je 14. t. m. ogenj 77 hiš in 50 gospodarskih poslopjij.

Narodno-gospodarske stvari.

Najnovejša zavarovalna kriza.

(Konec.)

Predno končamo poglavje o „Ogersko-francoske zavarovalne družbe“, naj nam bode dovoljeno omeniti še neke okolnosti, katera naj služi v dokaz, zopet le slabo dejanje, da vsako slabo dejanje poroditi zamore. Pri občnem zboru dejal je sedanji ravnatelj Wahrmann, da potolaži obupane delničarje ter jim zbudi upanje do mogočega daljšega obstoja družbinega, da se prijatelji družbe trudijo razvezati pogodbe za zavarovanje življenja in pomanjševati s tem družbene obveze. To je nezaslišano, to je brutalno! Kdo so ti prijatelji družbe? Plačani agentje so to, ki se na razne načine — mej katerimi pa bode bržkone malo poštenih — prizadevajo pripraviti zavarovance, plačevavše že po nekoliko let premije za zavarovanje življenja, k temu, da stornujejo svoja zavarovanja in izgube vsa uplačila ali pa da podajo zavarovalne pogodbe za nezatne svote družbi nazaj. Tako ravnanje dosega pač granice kazenskega zakona in le čuditi se je, da vlada proti temu ničesar ne stori.

Vidno je torej iz povedanega, kako previdno je treba izbirati zavarovalne družbe; bode naj pa vse, kar smo povedali doslej, onim, ki so se dali preslepiti agentom „Ogersko-francoske zavarovalne družbe“, da so zavarovali pri njej svoje imetje, svarilo, da si pravodobno preskrbé zavarovanje, katero jim bode dajalo več poroštva za slučaj kake nesreče.

Omenili smo že mimogredé, da je Moskovicz Lajos za „Ogersko-francosko zavarovalno družbo“ kupil vse delnice „Avstrijskega Féniksa“. Naj torej pojasnimo natančneje tudi to „kupčijo“, katera je Moskoviczu donesla gotovo lep dobiček.

„Avstrijski Féniks“ bil je ustanovljen na Dunaji 1860. leta. Pod spretnim vodstvom ravnatelja Heima — bela vrana mej zavarovalničnimi ravnatelji, ker je krščan — razvijal se je ta zavod jako dobro in zmatral se je v obče za jedno najkulantnejših zavarovalnic. Leta 1880., ko je ustanovljal Moskovicz novo zavarovalnico, imel je „Féniks“ že jako razširjen posel in lepo premoženje. Zaradi tega in še zaradi nečesa, kar bode jasno iz poznejše naše izpeljave, zagledal se je vanj Moskovicz in sklenil ga dobiti v svoje roke.

Ker je imel vsled popolno uplačanega delniškega kapitala „Ogersko-francoske zavarovalne družbe“ na razpolaganje veliko denarja začel se je — seveda v sporazumljenji s svojim upravnim odborom — dogovarjati z delničarji „Fénikovimi“ zaradi prodaje delnic. Vseh delnic „Fénikovih“ bilo je 2000 in na vsako bilo je uplačan 300 gold. „Féniks“ je, kakor smo dejali, posloval previdno in se je uprava njegova vedno ozirala na bodočnost; zato je čisti dobiček dodajal navadno rezervnim fondom, v tem ko je na delnice izplačeval le zmerne dividende. Delnice „Féniksove“ notovale so torej na borzi le nekaj nad pari; vender je Moskovicz ponudil za vsako delnico po 850 gld., tedaj 550 gld. več, ko je bilo nánjo uplačanega.

Kdo bi se čudil, da je taka sijajna ponudba bila po všeči delničarjem? Kupčija se je torej izvršila in „Ogersko-francoska zavarovalna družba“ postala je s tem, da je delničarjem izplačala 1.100.000

gld. dobička, jedina lastnica „Avstrijskega Féniksa“. Koliko provizije je pri tej kupčiji utaknil v žep Moskovicz ni nam znano, a toliko je gotovo, da zastoj ni posredoval.

Zanj pa je nastal sedaj še drug dobiček. Dal se je imenovati za ravnatelja „Féniksovega“ in tako je poleg ogromne svoje plače pri „Ogersko-francoske“ prejel še od „Féniksa“ 20.000 gld. služnine in — kakor se govori — isto toliko, ako ne še več, postranskih dohodkov. Za to je pa „Féniks“ postal deležen onega brezmišelnega gospodarstva, katero je upeljal Moskovicz pri „Ogersko-francoske“ zavarovalni družbi in danes, ko je poslednja tako rekoč upropaščena, prišel je tudi prej trdni „Féniks“ tako daleč, da so veščaki že jeli dvomiti, če mu bode mogoče ohraniti se. Bilanca „Féniksova“ postala je od tedaj, ko je prevzel Moskovicz ravnateljstvo, mnogo slabša, ko je bila poprej in pogoršavala se je potem od leta do leta. Da navedemo samo jedno primero, pripominjamo, da je leta 1879. pod ravnateljstvom Heimovim imel „Féniks“ pri zastopnikih terjati le 356.958 gld., leta 1887. pa že 1.010.996 gld.

Da je tudi „Avstrijski Féniks“ kakor „Ogersko-francoska“ bil pasiven že nekoliko let, da si je Moskovicz še za leto 1888. nameraval izkazati dobiček, vidno je sedaj, ko je po odstopu Moskoviczevem, k kateremu ga je primoral upravni odbor „Féniksa“, prevzel ravnateljstvo zopet Heim. Zato se pa tudi ni čuditi, če za delnice, za katere je plačala „Ogersko-francoska“ zavarovalna družba po 850 gld., sedaj ne da nikdo ne 300 gld.

Tako je tedaj brezvestni ta človek s svojimi spekulacijami in svojo naduto nevednostjo hkratu uničil dva zavoda in s tem oškodoval ne samo delničarje temveč tudi ogromno število zavarovancev.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 15. maja.

V Brnu: 13, 5, 40, 86, 74.

Tujci:

16. maja.

Pri **Maličji**: Witting z Dunaja. — Wruss z Dunaja. — Walther, Krause iz Lipskega. — Mürrberger, Civran, Prinsler, Pohl, Aigner, Steinbek, Hansel z Dunaja. — Arkandoli iz Trsta. — Svetina, Schwentner z Vranskega. — Angeli iz Karlovca. — Starčević iz Zagreba. — Lamdeker iz Mouakovega.

Pri **Slonu**: Walter iz Celja. — Pfoib iz Idrije. — Ellkeles iz Dewsburga. — Much, Mandl, Budischovsky, Richter, Poljak, Stieger, Radosaljevic, Hausner, Krupner, Krk, Schaupt, Edelmüller, Bvsier, Gasselseder z Dunaja. — Mollino iz Trziča. — pl. Ganzgroy iz Gorice. — Roma iz Inomosta. — Hartman iz Gradca.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Weichberger z Dunaja. — Šarec iz Lipnice. — Bradaška iz Kranja. — Jurančič iz Zalega loga. — Jeglič iz Idrije.

Pri **Južnem kolodvoru**: Sachs iz Maribora. — Selemba iz Trsta.

Umrlji so v Ljubljani:

15. maja: Ana Dacar, hišnega posestnika hči, 2 leti, Tržaška cesta št. 35, za škrlatico in davico.

16. maja: Franca Ramovš, livarjeva hči, 2¼ leta, Dunajska cesta št. 23, za jetiko. — Marija Bahovec, hišnega posestnika žena, 67 let, Florijanske ulice št. 9, za jetiko. — Jospina Kolman, delavčeva hči, 4¼ leta, Kurja vas št. 7, za jetiko.

V deželnej bolnici:

12. maja: Anton Oman, delavec, 57 let, Poljanska cesta št. 42 (bolnišnična podružnica), za vročnico po opeklini.

13. maja: Ana Miklavc, gostija, 49 let, za pljučno tuberkulozo.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
16. maja	7. zjutraj	731.0 mm.	15.6° C	sl. svz.	jas.	2.00 mm.
	2. popol.	730.3 mm.	20.2° C	sl. zah.	obl.	
	9. zvečer	731.0 mm.	17.0° C	brezv.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 17.6°, za 3.3° nad normalom.

Dunajska borza

dné 17. maja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 86.—	gld. 85.90
Srebrna renta	86.20	86.20
Zlata renta	109.75	110.—
6% marcna renta	100.85	100.85
Akcije narodne banke	903.—	903.—
Kreditne akcije	306.30	305.75
London	118.20	118.15
Srebro	—	—
Napol.	9.39	9.39
C. kr. cekini	5.61½	5.60
Nemške marke	57.75	57.75
4% državne srečke iz l. 1864	250 gld.	137 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	181
Ogerska zlata renta 4%	103	103
Ogerska papirna renta 5%	97	70
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	125
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	119	—
Kreditne srečke	100 gld.	187
Rudolfove srečke	10	21
Akcije anglo-avstr. banke	120	129
Tramway-društ. volj. 170 gld. a v.	233	50

Das Parteiwesen
der
Slaven in Böhmen

Betrachtet an der Hand der Versammlung
des prager altösterreichischen Parteitages.

Von einem österreichischen Patrioten.

Brošurica ta izšla je ravnokar in je dobiti v
„Narodni Tiskarni“ za ceno 80 kr., po pošti 5 kr.
več. (367—1)

Čudovite kapljice
sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedij, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozvrtnije želodčne bolezni. — Prav izvrstno ustrežajo zoper hemoroidje, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper belil tok, božjast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. — One ne preganjajo samo omenjenih boleznij, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa jedino v lekarni **Cristofolletti v Gorici**; v Ljubljani v lekarnah **U. pl. Trnkoczy in G. Piccoli**; v Trstu v lekarnah **C. Zanetti in G. B. Rovis**; v Beljaku v lekarni **dr. Kumpf**; v Postojni v lekarni **Fr. Baccareich**. (348—1)

Stenograf,

ki je slovenščine in nemščine v besedi in pisavi popolnoma zmožen, dobi takoj službo pri (366—1)

dr. Dominkuš v Mariboru.

Mlin na prodaj!

Tik Novega Mesta na Krki je na prodaj dobro ohranjen (365—1)

mlin s petimi tečaji,

kateri ima vedno dovolj vode in tudi dosti opravila. Natančneje pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Išče si službe

trgovski pomočnik

star 19 let, izučen na Kranjskem, sedaj v službi na Reki. Premenil bi rad kraj, kor mu morskii zrak ne ugaja. Več pove upravništvo „Slov. Naroda“. (361—2)

Pekarija v najem

odda se v nekem trgu na Kranjskem.

Stoji poleg glavne ceste ter deluje že več let. — Natančneji pogoji zvedo se pri upravništvu „Slovenskega Naroda“. (352—3)

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

To doseže le **I. Bendiksa iz Št. Valentina** c. kr. privilegovana nepremočljiva (56—25)

hranilna mast za usnje,

potrjena s stotinami spričeval (cene: cela škatlja 1 gld., ¼ škatlje 50 kr., ½ škatlje 25 kr., ¾ škatlje 12½ kr.); potem za likanje usnja ravnokar patentovana

hranilna tinktura za usnje,

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnato likalno črnilo, katero je preskusilo c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. — Razprodajalcem rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije; v Ljubljani pri gg. **Schusnig-u & Weber-ju** in **A. Krisper-ju**. — Svarimo pred ponarejanji! — Prosi se za ponudbe v razprodajanje, kjer še ni založbi.

Po soglasnej sodbi odličnih strokovnjakov je

koroški rimski vrec

jako odlična zdravilna studenčnica pri vratnih, želodčnih, mehurnih in obistnih boleznih, pri kataru, hripavosti, kašljanji, posebno za otroke, poleg tega pa tudi (736—29)

jako fina namizna voda

s posebno dobrim okusom, brez vseh organskih in želodec otežujočih primesi.

Glavna zaloga v Ljubljani pri **M. E. Supan-u**; prodajajo ga nadalje: **M. Kastner** in **J. Klauer**; v Kranji: **F. Dollenz**.

Radenska
kisla voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, kamenu v mehurju, protinu, dalje proti boleznim v želodci, mokril, dolgotrajnemu kataru dihal, zlatej žili in zlatenici.

Pokisni doktorjev: **Garrod, Biswanger, Cantani**. Ure so dokazali, da ima ogjenokisl litij največjo raztopilno moč pri sečnokislinski zlatej žili in zlatenici.

Kot okrepčujoča pijača z vinom ali sadnimi sokovi in sladkorjem pomešana, je Radenska voda v obče priljubljena.

Radenska kisla voda, ob vznožji Slovenskih gorc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kisla voda stoji več kot jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se že pogubi in razkadi, kakor hitro se steklenica odmaši. (264—5)

Zaloga Radenske kisle vode pri **F. Plautz-1** in **M. Kastner-ji** v Ljubljani.

C. kr. priv.
kneza Auersperga
železniška tovarna
na Dvoru na Kranjskem

priporoča se za zalaganje (217—18)

komerčnega litega blaga, peči v velike izberi, ogušič in ogušičnih delov, kotlov v vsakoršnej obliki in velikosti itd. itd., litega blaga za stavbe: stebrov, oprjemačev, svetilničnih stebrov priprostih in olepsanih, palic za okrižja, celih držališč, polževih stopnic, strešnih oken itd., cevij za stranišča, plino- in vodovode, celih vodovodnih naprav, vodnjakovih cevij, sesalk itd., rudniških priprav: stop in mečkal, pripravljanih, zavornih naprav, strojev za vertanje kamnov, rudniških vozov itd., fužinskih naprav: valjarjev v pesek litih, trdilnih valjarjev litih v surovo železne oblikovnike, peresnih kladiv, klešč, škrcpev, itd., strojuh delov surovo litih in zlikanih, parnih strojev do 50 konjskih sil, rastlinjakov in pavilijonov iz litega in kovanega železa, mlinskih priprav, papirničnih priprav, ovinov za vodne tavbe, rezervarov v vseh velikostih iz ploščevine in litega železa, turbin po Girardovej in Jonvalovej sistemu po 5 do 200 konjskih sil, transmisijskih priprav: vratil, plošč za jermena, čelnih in stožastih koles z lesenimi in železnimi zobmi, stalnih, s tenskih in visečih steljk, plošč za vrvi, konopce in žične vrvi, itd., strojev vodostolpnic, odvajajočih vododržnih strojev, vodnih koles iz litega in kovanega železa, žagnih delov, kakor tudi priprav za parne in vodne žage in posamičnih cirkularnih Tavoletti- in žag z jarmom, stiskalnice: hidravličnih stiskalnih, stiskalnic z vretenom in vodom, kopirnih stiskalnic, itd., železa v palicah in osij iz kovanega pretopljenega železa.

Vprašanja glede cen se hitro odgovore.